

Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen kokonaisuuden nykyiset tukimuodot, niiden toteutuminen Hollolassa ja suunnitellut rakenteelliset muutokset

Vanhan lain mukainen teksti opetussuunnitelmassa tuen järjestämisen periaatteista

”7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kolme tasoa ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Näistä oppilas voi saada kerrallaan vain yhden tasoista tukea. Perusopetuslaissa säädettyjä tukimuotoja ovat esimerkiksi tukiopetus, osa-aikainen erityisopetus, tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä erityiset apuvälineet. Näitä tukimuotoja voi käyttää kaikilla kolmella tuen tasolla sekä yksittäin että samanaikaisesti toisiaan täydentävinä. Oppilaan saaman tuen tulee olla joustavaa, pitkäjänteisesti suunniteltua ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Tukea annetaan niin kauan sekä sen tasoisena ja muotoisena kuin se on tarpeellista.

Opetuksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana ovat sekä kunkin oppilaan että opetusryhmän vahvuudet ja oppimis- ja kehitystarpeet. Huomiota tulee kiinnittää oppimisen esteettömyyteen sekä oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen. Oppimisen ja koulunkäynnin tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja oppimisympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Opetusta ja tukea suunniteltaessa on otettava huomioon, että tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan, vähäisestä vahvempaan tai yhden tukimuodon tarpeesta useamman tukimuodon tarpeeseen.

Tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien monimuotoistumista ja syvenemistä sekä pitkäaikaisvaikutuksia. On huolehdittava oppilaan mahdollisuuksista saada onnistumisen kokemuksia oppimisessa ja ryhmän jäsenenä toimimisessa sekä tuettava oppilaan myönteistä käsitystä itsestään ja koulutyöstä. Pedagoginen asiantuntemus ja opettajien sekä muiden tuen ammattihenkilöiden monialainen yhteistyö tuen tarpeen havaitsemisessa, arvioinnissa sekä tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa on tärkeää. Yhteistyöhön kulloinkin osallistuvat ammattihenkilöt harkitaan tapauskohtaisesti.

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä⁷⁴. Tuen tarpeen varhaiseksi havaitsemiseksi oppilaiden oppimisen edistymistä ja koulunkäynnin tilannetta tulee arvioida jatkuvasti. Ensimmäiseksi tarkastellaan koulussa käytössä olevia toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta oppilaalle. Tarkastelun pohjalta arvioidaan, voidaanko näitä muuttamalla toteuttaa oppilaalle aikaisempaa

paremmin sopivia pedagogisia ratkaisuja. Arvioinnissa ja tuen suunnittelussa hyödynnetään mahdollisten muiden arviointien tuloksia ja otetaan huomioon oppilaalle aiemmin annettu tuki.

Tuki annetaan oppilaalle ensisijaisesti omassa opetusryhmässä ja koulussa erilaisin joustavin järjestelyin, ellei oppilaan etu tuen antamiseksi välttämättä edellytä oppilaan siirtämistä toiseen opetusryhmään tai kouluun. Erityisesti huolehditaan tuen jatkumisesta lapsen siirtyessä esiopetuksesta perusopetukseen, perusopetuksen sisällä sekä oppilaan siirtyessä perusopetuksesta toiselle asteelle.”

Hollola

Tilanne 01/2022

Uuden lain mukainen teksti opetussuunnitelmassa tuen järjestämisen periaatteista

”7.1 Oppilaan oikeus oppimisen ja koulunkäynnin tukeen

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin. Opetuksen järjestäjän varmistamat oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt antavat perustan tuen tarkoituksenmukaiselle toteuttamiselle osana kaikkea esi- ja perusopetuksen toimintaa. Ensisijaisesti tarjotaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja, kuten yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta sekä erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Tuki annetaan oppilaalle inklusiivisten periaatteiden mukaisesti ensisijaisesti omassa opetusryhmässä.

Oppilaalla on oikeus myös oppilaskohtaisiin tukitoimiin, jos osallistuminen säännöllisesti tarjottuihin ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin ei riitä tukemaan häntä opinnoissaan, tai jos hänellä on edelleen vaikeuksia osallistua opetukseen. Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä voidaan samanaikaisesti tukea sekä ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla että oppilaskohtaisilla tukitoimilla. Oppilaan tuen toteuttaminen suunnitellaan niin, että ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja oppilaskohtaisten tukitoimien vaikutus koulupäivän pituuteen on perusopetuslain ja -asetuksen mukainen, eikä aiheuta oppilaalle tarpeetonta kuormitusta.

Opetuksen järjestäjä tekee suunnitelmaan perustuvan hallintopäätöksen oppilaalle tarjottavasta oppilaskohtaisesta tuesta. Tuen toteutumista seurataan ja arvioidaan, ja tuen tarpeen muuttuessa tehdään uusi hallintopäätös.

Ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla tai oppilaskohtaisilla tukitoimilla ei voi poiketa perusopetuksen oppimäärästä eikä paikallisen opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista. Oppilaalla on aina oikeus saada opetusta sen mukaan, mitä vuosiviikkotuntien määrästä säädetään.

Jos perusopetuksen oppimäärästä tai sisällöistä on tarpeen poiketa tietyn oppiaineen osalta oppilaan heikon suoriutumisen vuoksi, se on mahdollista ainoastaan silloin, kun oppilas on jo saanut muiden tukimuotojen ja -toimien lisäksi kyseisessä oppiaineessa oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antamaa opetusta pienryhmässä tai erityisluokassa.

Oppilaan oppimäärän rajaaminen tulee kysymykseen vasta silloin, kun oppilas ei tukitoimista huolimatta saavuta välttävää arvosanaa (5). Oppimäärän rajaamisen tarpeesta tehdään luotettava arviointi opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Arviointiin tulee sisältyä dokumentaatio siitä, millä tavalla perusopetuksen oppimäärän tavoitteista ja sisällöistä poikkeamisen tarve on todettu. Arvioinnin tukena voidaan käyttää eri asiantuntijoiden lausuntoja. Asiasta tehdään tukea koskeva hallintopäätös, joka on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä mahdolliset muut tiedot ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Perusopetuslain lisäksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain tarkoituksena on edistää oppilaiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä osallisuutta ja ehkäistä koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyvien ongelmien syntymistä. Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen sekä hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä ylläpitävää toimintaa kouluyhteisössä. Ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä toteutettava ja koko kouluyhteisöä tukeva yhteisöllinen opiskeluhoito on keskeinen koulunkäynnin ja osallistumisen tukemisen muoto, jolla vaikutetaan koko yhteisön toimintakulttuuriin. Yhteisöllinen opiskeluhoito on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi opiskeluhoitopalvelut ja monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito tukevat oppilaiden yksilöllisiä oppimisen, hyvinvoinnin ja terveyden tarpeita sekä sosiaalisten ja psyykkisten valmiuksien kehittymistä. Mikäli koulun työntekijä arvioi oppilaan tarvitsevan muuta kuin perusopetuslain

mukaista oppimisen ja koulunkäynnin tukea, tulee hänen toimia sen mukaan, mitä säädetään velvollisuudesta opiskeluhuoltopalveluihin ohjaamisesta oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa.”

Lakiuudistuksen vaikutukset 1.8.2025 Hollolassa

Uudistus korostaa tuen järjestämistä ensisijaisesti oppilaan omassa luokassa ja lähikoulussa. Erityisopettajan antama tuki ja pienryhmäopetus ovat mahdollisia osana tukea, mutta tavoitteena on välttää tarpeetonta segregatiota. Uudistuksen tarkoituksena on, että tuki ei ole enää byrokraattinen este, vaan jokaisen oppilaan pedagoginen oikeus.

Keskeinen periaate tuen järjestämisessä Hollolassa on inklusio: tuki annetaan ensisijaisesti oppilaan omassa opetusryhmässä, ja ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat ensisijaisia ennen yksilökohtaisia järjestelyjä. Tukea on kuitenkin tarjolla monella eri tasolla ja kaikille oppilaille järjestetään tuki yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Ryhmäkohtainen tuki (ensisijainen): yleinen tukiopeetus, opetuskielen tukiopeetus sekä erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä; tavoitteena turvata oppimisen edellytykset osana arjen opetusta.

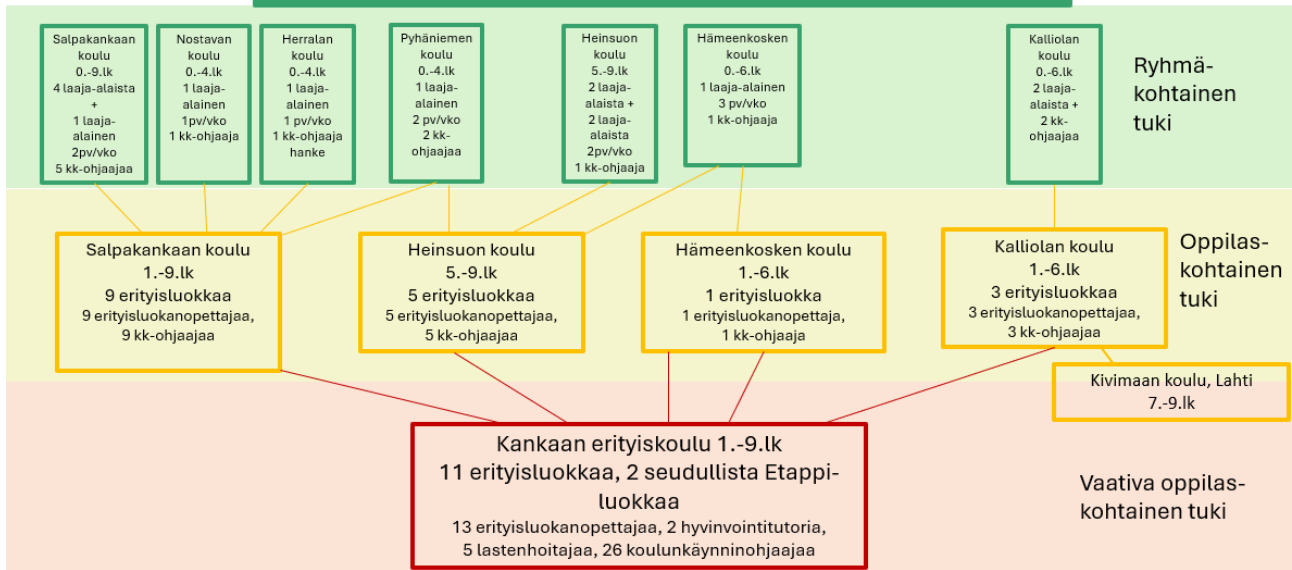
Oppilaskohtaiset tukimuodot (perusopetus) jäsentyvät kolmeen tasoon: 1)

erityisopettajan opetus omassa ryhmässä (pienryhmä alle puolet tunneista; toteutuu Hollolassa kaikissa kouluissa), 2) erityisopettajan/erityisluokanopettajan pienryhmäopetus (yli puolet tai kaikki tunnit pienryhmässä; toteutuu kunnassa toistaiseksi vain vähäisesti), 3) erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa vaativiin tuen tarpeisiin (toteutuu Salpakankaalla, Heinsuolla, Kalliolassa, Hämeenkoskella ja Kankaalla).

Lapsikohtainen tuki (esiopetus): säännöllinen erityisopettajan tuki osittain pienryhmässä/yksilöllisesti toteutuu Hollolassa; sen sijaan kokoaikaista erityisopettajan pienryhmäesiopetusta ei tällä hetkellä järjestetä.

Muut yksilölliset tukitoimet: tulkitsemis-, avustaja- ja apuvälinepalvelut täydentävät pedagogista tukea.

Esi- ja perusopetuksen tuki Hollolassa 2025-2026

Minna Tsutsunen
27.11.2025

Hollola

Tilanne
11/2025

Erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa, oppilaskohtainen tuki 2025-2026

Toimet Hollolassa tuen lakiuudistukseen liittyen

Hollolassa erityisluokkarakennetta tarkastellaan uudistuksen hengessä siten, että osa kiinteistä erityisluokista vähenee ja erityisluokanopettajien resurssia kohdennetaan joustavammin tarpeen mukaan muodostuviin ryhmiin. Tavoitteena on tukea useampaa oppilasta ja vahvistaa inklusiota.

Vaativan lapsikohtaisen tuen esiopetus järjestetään 1.8.2026 alkaen Kankaan koululla niille lapsille, joiden koulupolku todennäköisesti jatkuu Kankaalla. Järjestely toteutetaan pääosin nykyisillä resursseilla ja näin vähennetään esiopetuksesta määräaikaisten lastenhoitajien tarvetta (arvio 3–5 htv).

Kankaan koulu

Kankaan koulu kunnan vaativan erityisen tuen keskuksena: yhtenäiskoulu (0–9), enintään 90 oppilaspaikkaa ja 12 opetusryhmää; opetusta mm. kehitysvammaisille, liikunta-/aistivammaisille, autismin kirjon ja neuropsykiatrisen tuen tarpeisiin sekä psyykkisesti oireileville (Etappi-luokat).

- Oppilaiden erilaiset tuen tarpeet mm.
 - Kehitysvammat esim. Downin oireyhtymä
 - Liikuntavammat
 - Aistivammat esim. näkövamma
 - Puheen ja kielenkehityksen häiriöt
 - Laajat oppimisvaikeudet esim. lukemisen erityisvaikeus
 - Autismi kirjon häiriöt
 - Neuropsykiatriset häiriöt esim. ADHD
 - Käyttäytymisen häiriöt
 - Mielen terveyden häiriöt

Kankaan koulun opetusryhmät

- Yksi vaikeasti kehitysvammaisten lasten erityisluokka (maks. 6 oppilaspaikkaa ryhmässä, Perusopetusasetus **852/1998 § 2**)
- Kaksi kehitysvammaisten lasten erityisluokkaa (maks. 8 oppilaspaikkaa ryhmässä, Perusopetusasetus **852/1998 § 2**)
- Kaksi seudullista Etappi-luokkaa (1.-6.lkt ja 7.-9.lkt)
 - Oppilaspaikkoja molemmilla luokilla maks. 6
 - Psyykkisesti oireileville oppilaille
 - Kuntouttava työote, hyvinvointitutor
 - Alakouluikäisille etappi useimmiten noin lukuvuoden mittainen jakso
 - Yläkouluikäiset opiskelevat etapilla pääsääntöisesti päättötodistuksen saamiseen asti
- Kahdeksan erityisluokkaa, joissa 8 oppilaspaikkaa

Henkilöstö ja osaaminen: moniammatillinen kokonaisuus (rehtori/apulaisrehtori, 14 opettajaa, 31 ohjaajaa, 2 hyvinvointitutoria) sekä rooli kunnan tuen prosessien kehittämisessä, konsultoinnissa ja yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Keskittämisen hyödyt: yksilöllisempi ja oikea-aikainen tuki, joustavat rakenteet ja yhteistyö, oppilaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistuminen, henkilökunnan osaamisen ja moniammatillisen yhteistyön kehittäminen ja hyödyntäminen sekä koko kuntaa palveleva palveluverkkoa tukeva ratkaisu (mahdollisuus myös seudulliseen palveluun).

